

Statistik 2004:5

Bokslutsstatistik för företag
1999-2002

Företagsstatistik

Serien företagsstatistik omfattar uppgifter om företag och arbetsställen samt bokslutsuppgifter.

Denna publikation innehåller branschvis statistik om företagens bokslut. Uppgifter som redovisas är sammandrag av branschernas resultaträkningar och balanser samt olika nyckeltal som beräknas utgående från dem.

14.5.2004

För upplysningar:
Iris Åkerberg
Tel. 018-25496

Pris 13,00 €

ISSN 1455-3147

Förord

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) publicerar för tredje gången bokslutsstatistik för de åländska företagen.

Undersökningen syftar till att ge en övergripande bild av bokslutsutvecklingen i de åländska företagen under åren 1999 till 2002. Nyckeltalen kan användas som referensvärden vid analys av enskilda företags utveckling. Materialet är därtill välkommet som ett användbart dataunderlag inom ramen för ÅSUBs ekonomiska analysverksamhet - liksom för vissa näringspolitiska ställningstaganden.

Undersökningen är fortsättningsvis under utveckling, målsättningen är att förbättra den åländska bokslutsstatistiken. ÅSUB tar därför gärna emot synpunkter och förslag gällande rapporten.

Huvuddelen av bearbetningarna samt utformningen och författande av rapporten har statistiker *Jonas Karlsson* svarat för. Dessutom har statistiker *Iris Åkerberg*, *Gerd Lindqvist* samt *Fredrik Karlsson* deltagit i arbetet med grundmaterialet.

Mariehamn i maj 2004

Bjarne Lindström
Direktör

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Beskrivning av statistiken	4
3. Definition av nyckeltalen	6
3.1 Allmän definition av resultaträkningens poster	6
3.2 Nyckeltal	6
3.3 Lönsamhetsstruktur	7
3.4 Resultatstruktur	8
3.5 Intäkts- och kostnadsstruktur	9
3.6 Kapitalstruktur.....	9
4. Branschernas resultat-, balansräkningar och nyckeltal	12
4.1 Tillverkningsindustri	12
4.2 Byggverksamhet.....	15
4.3 Handel (parti- och detaljhandel).....	18
4.4 Hotell- och restaurangbranschen.....	22
4.5 Transportbranschen (sjötransport och övrig transport)	25
4.6 Tjänstebranschen.....	29

Tabeller

Tabell 1: Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning.....	13
Tabell 2: Tillverkningsindustrins nyckeltal.....	14
Tabell 3: Byggbranschens totala resultat- och balansräkning.....	16
Tabell 4: Byggbranschens nyckeltal	17
Tabell 5: Partihandelns totala resultat- och balansräkning.....	19
Tabell 6: Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning	20
Tabell 7: Partihandelns nyckeltal	21
Tabell 8: Detaljhandelns nyckeltal	21
Tabell 9: Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning.....	23
Tabell 10: Nyckeltal för hotell- och restaurangbranschen	24
Tabell 11: Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkningar	26
Tabell 12: Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning	27
Tabell 13: Sjötransportbranschens nyckeltal.....	28
Tabell 14: Övriga transportbranschens nyckeltal.....	28
Tabell 15: Tjänstebranschens totala resultat- och balansräkning.....	30
Tabell 16: Tjänstebranschens nyckeltal	31

1. Sammanfattning

Företagsamheten på Åland är av betydande omfattning varför det är av intresse för allmänheten att se hur det åländska näringslivet utvecklats på sikt. Urvalet i undersökningen är stort och statistiken borde därför ge en bra bild av utvecklingen inom det åländska näringslivet. Den totala omsättningen för de företag som ingår i bokslutsstatistiken uppgick år 2002 till ca 1 523 miljoner euro. Företagen hade ca 7 700 personer anställda år 2002¹, vilket motsvarar ungefär 90 procent av löntagarna inom den privata sektorn. Huvuddelen av företagen är få- eller enmansföretag vars verksamhet sysselsätter upp till fyra personer.

Omsättningen ökar snabbare än vinsten

De analyserade branscherna (tillverkningsindustri, byggverksamhet, parti- och detaljhandel, hotell- och restaurangverksamhet, sjötransport och övrig transport samt tjänstebranschen) i denna rapport visar att näringslivet på Åland mår bra. Den totala omsättningen har ökat med ca 22 procent från år 1999 till år 2002, från ca 1 245 miljoner euro till 1 523 miljoner. Vinsten har samtidigt under denna period ökat med ca 15 procent, från ca 92 miljoner euro till 105 miljoner. Vinsten minskat dock något mellan åren 2001 och 2002.

Sjötransportsektorn stod för över 40 procent av den samlade vinsten

Den mest betydelsefulla branschen är sjötransportbranschen som i denna analys stod för drygt 42 procent av den sammanlagda omsättningen. Samtidigt stod sjötransportbranschen för närmare 47 procent av den sammanlagda vinsten. Dessutom sysselsätter denna bransch ca 49 procent av det sammanlagda antalet anställda i de analyserade branscherna. Intressant är även att sjötransportbranschen samtidigt var den bransch som bestod av minst antal företag.

Den bransch som hade lägst omsättning var hotell- och restaurangbranschen, som stod för mindre än 2 procent av den sammanlagda omsättningen. Samtidigt stod hotell- och restaurangbranschen för ca 1 procent av den sammanlagda vinsten. Hotell- och restaurangbranschen sysselsatte mindre än 5 procent av det sammanlagda antalet anställda vid de analyserade branscherna.

Några få stora företag dominerar

De tio största analyserade företagen (efter omsättning) står för mer än 51 procent av den sammanlagda omsättningen. Samtidigt stod dessa tio företag för nästan 50 procent av den sammanlagda vinsten samt mer än 44 procent av det sammanlagda antalet anställda vid de analyserade branscherna. Detta visar hur viktiga dessa få företag är för den åländska ekonomin.

¹ Inkluderar även sysselsatta bosatta utanför Åland

2. Beskrivning av statistiken

Bokslutsstatistiken för de åländska företagen baseras på underlag från skatteförvaltningens EVR-register med beskattningsuppgifter från näringsidkare, yrkesutövare och samfund. Materialet har kompletterats med uppgifter ur företagsregistret och Ålands arbetsställeregister. Bristfälliga uppgifter har kompletterats med material från Statistikcentralen i Helsingfors och genom direkt förfrågan till berörda företag. Samtliga uppgifter för år 2002 gäller för den redovisningsperiod som avslutades under perioden 1.1.2002 – 31.12.2002. Räkenskapsperioden för de flesta företagen som ingår i statistiken är kalenderåret. Uppgifterna i rapporten redovisas genomgående i euro.

Vid redovisningen till skattebyrån har två blankettsystem använts, blanketterna 60, 61A samt 61B som är gjorda enligt den uppställningsform på resultat- och balansräkningen som redovisningslagen anger samt blankett 5, som är till för företag med enklare redovisning. På grund av blanketternas olika utformning förekommer skillnader i redovisningen av vissa poster i materialet, exempelvis delas fordringar på blanketterna 61 upp i lång- och kortfristiga, vilket inte görs på blankett 5. Det är dock väldigt få företag med större omsättning som använder sig av blankett 5.

Statistiken för år 2002 innehåller bokslutsuppgifter om branscherna tillverkningsindustri, byggverksamhet, handel (parti- och detaljhandel), hotell- och restaurangverksamhet, sjötransport och övrig transport samt tjänstebanschen. Branscherna finansiell verksamhet samt primärnäringsarna har inte tagits med i undersökningen på grund av deras speciella resultatstruktur. Näringsgrensindelningen är uppjord enligt den officiella indelningen NI 2002 och en förklaring till indelningen finns i bilaga. Det totala antalet företag som ingår i undersökningen för år 2002 är 715, antalet företag per bransch som presenteras i rapporten överstiger 25. De företagsformer som statistiken omfattar är andelslag, aktiebolag, kommanditbolag samt öppna bolag och samtliga har totala rörelseintäkter (omsättning + rörelsens övriga intäkter) över 17 000 euro. Enskilda näringsidkare (yrkesutövare och rörelseidkare) har utelämnats.

De olika branscherna redovisas skilt för sig, en kort beskrivning av branschen inleder avsnittet och sedan följer ett sammandrag av branschens totala resultat- och balansräkningar. De nyckeltal som är mest representativa för respektive bransch redovisas i diagram, de övriga finns i tabellform. För nyckeltalen redovisas också medianer och kvartiler. Detta som ett instrument som de enskilda företagen kan använda vid analys av den egna verksamheten. För de nyckeltal som framräknats kan samtliga uppgifter hämtas direkt ur företagets offentliga årsredovisningar. Mer specifika nyckeltal har utelämnats eftersom tillgång till företagets interna uppgifter saknas.

Slutligen bör det även observeras att samtliga summor uppges i löpande priser (inflationen har inte beaktats), varför den reella förändringen från år till år är något lägre än den uppgivna.

3. Definition av nyckeltalen

3.1 Allmän definition av resultaträkningens poster

Nyckeltal som baseras på resultaträkningens poster har uträknats enligt följande justerade resultaträkning:

Omsättning

+ rörelsens övriga intäkter

Rörelsens intäkter totalt

+ tillverkning för eget bruk

- inköp

+/- lagerförändring

- köpta tjänster

- personalkostnader

- övriga rörelsekostnader

Driftsbidrag

- avskrivningar och nedskrivningar

Rörelseresultat

+/- finansiella intäkter och –kostnader

- skatter

Nettoresultat

+/- extraordinära intäkter och kostnader

Bruttoresultat

+/- bokslutsdispositioner

Periodens resultat

De nyckeltal som baseras enbart på resultaträkningen är uträknade i relation till rörelsens totala intäkter² (omsättning + rörelsens övriga intäkter).

3.2 Nyckeltal

Nyckeltalen är indelade i olika block beroende på användningsområdet. Det första blocket tar fasta på lönsamheten i företaget genom att redovisa avkastningen på kapitalet. För företag med stor balansomslutning är avkastningen det mest centrala måttet och de övriga måtten kan ses som förklaringar till avkastningsmålet. Blocket resultatstruktur är möjligtvis mer intressant för kunskapsintensiva företag med liten balansomslutning, men övriga nyckeltal som beskriver kostnads- och intäktsstrukturen

² Följer den rekommendation som Företagsanalyskommissionen givit i sin handbok Företagsanalysens relationstal 1999, Företagsanalyskommissionen, Gaudeamus, Helsingfors.

är givetvis också av intresse. Nyckeltalet omsättning per anställd ingår inte i resultatstrukturen på grund av att en stor del av företagen är enmansföretag utan anställda.

3.3 Lönsamhetsstruktur

Avkastning på investerat kapital³

*Definition: Nettoresultat + räntekostnader + övriga kostnader för främmande kapital / räntebelagt främmande kapital + eget kapital + frivilliga reserveringar * 100.*

Måttet är ett lönsamhetstal som ställer företagets resultat i förhållande till kapitalet. Avkastningen eller räntabiliteten visar hur effektivt företaget utnyttjar sina investeringar för att skapa vinst i företaget. Genom att avkastningen påverkas av hela företagets verksamhet kan denna förbättras genom att se över faktorer såsom prissättning, rationalisering, investeringar och resursutnyttjande. Företagens räntekostnader tas inte med i uträkningen och måttet kan med fördel användas vid jämförelse mellan företag trots att deras finansiering skiljer sig åt. En exakt nivå på avkastningens storlek är svårt att ge men den bör överstiga företagets skuldränta (finansiella kostnader i procent av de totala skulderna), det är i längden ohållbart att avkastningen på det kapital rörelsen anskaffat är mindre än vad ersättningen för det till långivare är.

Skuldränta

*Definition: Finansiella kostnader / totala skulder * 100*

Företagets skuldränta visar den genomsnittliga räntebelastningen på de totala skulderna och skall inte förväxlas med bankräntan. En låg skuldränta betyder att företaget har en större andel leverantörsskulder och därmed jämförbara icke räntebärande skulder, vilket gör företaget mindre känsligt för eventuella fluktuationer i marknadsräntorna. En hög skuldränta gör företaget mer räntekänsligt och eventuella ränteförändringar påverkar direkt företagets lönsamhet.

Skillnaden mellan avkastningen på investerat kapital och skuldräntan kallas *riskbuffert* och visar vilken nedgång i avkastningen och/eller uppgång i skuldräntan som företaget kan bära utan att på sikt förlora på sin skuldfinansiering.

³ ROI, return on investment

3.4 Resultatstruktur

Resultatstrukturen används för att ge företag med liten balansomslutning, t ex konsultföretag vars tillgångar till större delen består av humankapital i stället för realkapital (materiella tillgångar), mer relevanta lönsamhetsuppgifter än vad avkastningsmåttet ger. För dessa företag visar marginalmåttet istället för avkastningsmåttet företagets effektivitet. För att få indikationer inom vilket område i företaget eventuella problem uppstått, i dess huvudsakliga rörelse eller i företagets finansiering, kan en jämförelse mellan rörelsemarginalen och nettomarginalen göras.

Driftsbidragsprocent

Definition: Driftsbidraget i procent av rörelsens totala intäkter

Driftsbidraget visar hur stor del av omsättningen som återstår till avskrivningar, räntor, skatt och vinster. Måttet är bra för jämförelse över tid för ett och samma företag men mindre lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom storleken på måttet i regel varierar mellan olika typer av branscher och företag. Relationstalens jämförbarhet försvåras också av att företagen kan välja att hyra eller äga sina produktionstillgångar. Äger företaget tillgångarna upptas kostnaderna för dessa som avskrivningar och finansiella kostnader i resultaträkningen efter driftsbidraget och väljer företaget att hyra produktionsmedlen upptas kostnaden för dessa i rörelsens övriga kostnader och ingår då i driftsbidraget. Företagsanalytiskommisionen har utgett riktgivande intervall för driftsbidragsprocenten och de är som följer:

Industrin	10 – 25 %
Handeln	2 – 10 %
Tjänstebranschen	5 – 15 %

Rörelseresultatprocent⁴

Definition: Rörelseresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Rörelsemarginalen visar vilket procentuellt bidrag varje omsättningseuro ger för att täcka räntekostnader, skatter och en acceptabel vinst. Nyckeltalet påverkas inte av hur företaget har finansierats. Vid tolkning av talet bör man tänka på om företaget hyr eller äger sina tillgångar. Generellt kan en lägre marginal accepteras ifall företaget hyr sina tillgångar, då behövs inte en så stor marginal för att täcka räntekostnader för lokaler och maskiner som om de är finansierade med främmande kapital. Vid bedömning av rörelseresultatet kan följande normvärden vara riktgivande:

⁴ Rörelsemarginal

Över 10 %	god
5 – 10 %	nöjaktig
under 5 %	svag

Nettoresultatprocent⁵

Definition: Nettoresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Nettomarginalen visar det procentuella överskottet varje omsättningseuro ger efter rörelsens kostnader, avskrivningar, räntekostnader och skatt. Den ger ett mått på vinsten per omsättningseuro. Precis som de övriga resultatmått lämpar det sig mindre bra för jämförelse mellan företag men är lämpligt för jämförelse över tid inom företaget. Ett mått på bidragets miniminivå beror på företagets målsättningar beträffande åtgärder för att förstärka kapitalstrukturen och eventuell vinstutdelning. För att ett företag skall betecknas som lönsamt bör nettoresultatet vara positivt.

3.5 Intäkts- och kostnadsstruktur

Personalkostnader i procent av omsättningen

*Definition: Personalkostnader totalt / omsättningen * 100*

Måttet används för att ge en övergripande bild av personalkostnadernas nivå i förhållande till försäljningen och visar på företagens arbetskraftsintensitet. I personalintensiva företag är lönsamheten beroende av att personalkostnaderna inte stiger i snabbare takt än försäljningen. Relationstalet ger en bättre bild över verksamhetens utveckling om de redovisas över tiden (trendanalys) för ett och samma företag och är inte lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom grad av mekanisering, förädling och service varierar mellan företagen. Använder sig företaget av inhyrd arbetskraft avspeglas inte dessa kostnader bland personalkostnaderna.

3.6 Kapitalstruktur

Blocket är centralt för alla typer av verksamheter och branscher då det belyser företagets finansiering med eget och lånat kapital, samt betalningsberedskapen på lång och kort sikt.

⁵ Nettomarginal

Soliditetsprocent⁶

*Definition: Eget kapital + frivilliga reserveringar totalt / balansomslutning – erhållna förskottsbetalningar (kort- och långfristiga) * 100*

Soliditeten visar på företagets stabilitet och mäter dess betalningsförmåga på lång sikt genom att det egna kapitalet sätts i relation till totalt kapital. Ökar det egna kapitalet mer än de totala skulderna förbättras soliditeten. Har företaget en låg soliditet kan däremot några år av resultatförsämringar orsaka en krisartad situation för företaget, en försämrad soliditet i kombination med låg tillväxt är en ogynnsam utveckling. Soliditeten påverkas dock inte endast av resultatet eller lönsamheten. Ägarnas uttag ur företaget minskar det egna kapitalets tillväxt vilket måste kompenseras med ökad lönsamhet samtidigt som ett tillskott från ägarna ökar det egna kapitalet vilket i sin tur minskar kravet på en ökad lönsamhet. Företag som ingår i koncerner som dotterbolag har ofta en låg soliditet, varför de borde studeras tillsammans med koncernens övriga bolag. De normvärden som Företagsanalytiskommisionen ger för soliditeten är:

Över 40 %	god
20 – 40 %	tillfredsställande
under 20 %	svag

Kassalikviditet⁷

Definition: Finansieringstillgångar / kortfristigt främmande kapital – erhållna förskott

Måttet visar på förhållandet mellan finansieringstillgångarna och de kortfristiga skulderna. En god kassalikviditet betyder att de kortfristiga skulderna kan betalas bort omedelbart förutsatt att tillgångarna direkt kan omvandlas till kontanter. Företaget har vanligtvis inte samma antal kreditdagar på de kortfristiga skulderna och tillgångarna, de är av olika ”likviditet”, samtidigt som relationstalet baseras på bokslutsdagens läge, vilket gör måttet relativt onyanserat. En likviditetsbudget ger bättre information ifall kassalikviditeten är oroväckande låg. En tumregel gällande nivån på kassalikviditeten är att den skall vara större än 1. För handelsföretag kan en lägre siffra accepteras då de kan omsätta sitt varulager till likvida medel i takt med att skulder förfaller till betalning. För dessa handelsföretag (exempelvis livsmedelsbutiker) som oftast säljer kontant ur sitt varulager säger balanslikviditeten mer om den kortfristiga betalningsförmågan än kassalikviditeten. Företagsanalytiskommisionens riktvärden är följande:

Över 1	god
0,5 – 1	tillfredsställande
under 0,5	svag

⁶ Soliditetsgrad

⁷ Quick ratio

Balanslikviditet⁸

Definition: Omsättningstillgångar + finansieringstillgångar / kortfristigt främmande kapital.

Måttet visar kvoten mellan omsättningstillgångar, finansieringstillgångar och kortfristiga skulder. Måttet bör vara större än 1. Balanslikviditetsmålet skiljer inte mellan olika typer av likvida medel och visar inte betalningsförmågan lika bra som kassalikviditeten. Består tillgångarna till stor del av varulager kan det vanligtvis inte omsättas omedelbart i likvida medel och kanske inte till en skälig ersättning. En jämförelse mellan skillnaden i kassa- och balanslikviditet ger en bild av företagets effektivitet gällande lagerhållning och försäljning. Är skillnaden mellan de båda likviditetsmåten stor binder företaget mer pengar än nödvändigt i lagret och risk för inkurans och höga räntekostnader som påverkar lönsamheten kan uppstå. För balanslikviditeten anger Företagsanalyskommissionen följande riktvärden:

Över 2	god
1 – 2	tillfredsställande
under 1	svag

⁸ Current ratio

4. Branschernas resultat-, balansräkningar och nyckeltal

4.1 Tillverkningsindustri

Bokslutsstatistiken för år 2002 omfattar 109 företag inom tillverkningsindustrin. De olika näringsgrenar som finns representerade inom tillverkningsindustrin finns bifogade sist i rapporten. De företag inom tillverkningsindustrin som undersökningen omfattar sysselsatte tillsammans ca 1 080 personer år 2002. Företagens storlek varierar från enmansföretag till företag med över 100 anställda. Större delen av företagen har mellan noll och fyra anställda.

I undersökningsmaterialet utgör livsmedelsindustrin den största undergruppen inom industribranschen tätt följd av trävaru- och metallindustrin. Branschen kan betecknas som kapitalintensiv till sin struktur med en stor andel materiella tillgångar i balansräkningen. De aktuella delarna av industrin stod för ca 9,8 procent av den totala sysselsättningen på Åland år 2001⁹, hela tillverkningsindustrins andel av Ålands hela BNP uppgick år 2001 till 6,3 procent⁹.

Tabell 1 visar resultat- och balansräkningen för tillverkningsindustrin totalt. Industribranschen visar en stadig tillväxt mellan åren 1999 och 2002, omsättningen har ökat från ca 223 miljoner euro till ca 301 miljoner euro, en ökning med mer än 35 procent. Räkenskapsperiodens vinst har dock sjunkit sedan år 1999. Även om tillverkningsindustrin i denna statistik representeras av 106 företag, så är det ett fåtal som dominerar branschen. De tre största företagen står för nästan 48 procent av tillverkningsindustrins omsättning, och samtidigt för drygt 75 procent av vinsten.

En analys av de olika nyckeltalen presenterade i *tabell 2* visar att tillverkningsindustrin är relativt välmående. Avkastningsprocenten på investerat kapital är god, även om den har sjunkit något sedan år 1999. Skuldräntan är relativt hög, men så länge skuldräntan är lägre än avkastningsprocenten på investerat kapital är situationen god. Driftsbidragsprocenten borde inom industrin vara mellan 10 – 25 procent, och med 11,5 procent uppfyller tillverkningsindustrin detta mål. Rörelseresultatprocenten är nöjaktig, medan nettoresultatprocenten är relativt god. Tillverkningsindustrin kännetecknas av en mycket god soliditet. Kassalikviditeten är god, och balanslikviditeten tillfredsställande.

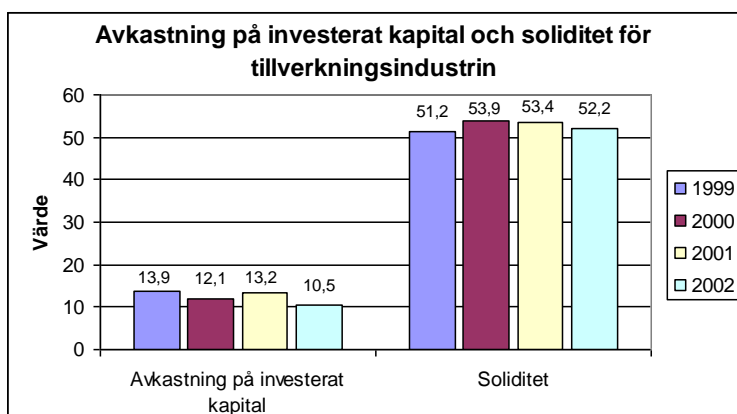
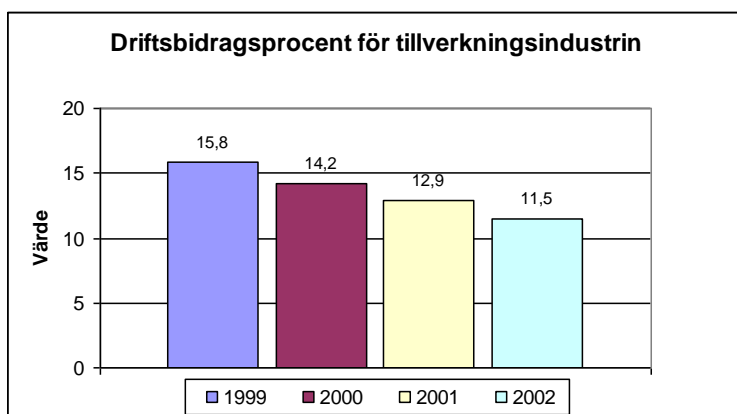
⁹ Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 1: Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning

	1999 Industri	2000 Industri	2001 Industri	2002 Industri
Antal företag	109	104	106	109
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	222 912	229 398	253 327	301 049
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-543	144	-1 286	486
Tillverkning för eget bruk	637	1 307	1 287	1 233
Övriga rörelseintäkter	1 499	2 456	2 429	2 525
Material och tjänster totalt	-118 731	-126 469	-149 799	-192 891
Personalkostnader totalt	-38 315	-40 412	-42 938	-46 929
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-10 412	-10 440	-10 771	-11 929
Övriga rörelsekostnader	-32 642	-33 511	-29 919	-30 631
Rörelsevinst (-förlust)	24 405	22 473	22 331	22 913
Finansiella intäkter och kostnader totalt	8 259	7 936	11 156	3 095
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	32 665	30 408	33 487	26 008
Extraordinära poster totalt	3 194	-3 005	-3 382	-4 022
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	35 858	27 404	30 105	21 986
Bokslutsdispositioner totalt	301	1 134	259	234
Direkta skatter totalt	-8 275	-7 470	-7 948	-6 615
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	27 884	21 068	22 416	15 605
	1999 Industri	2000 Industri	2001 Industri	2002 Industri
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	3 256	2 981	2 894	2 545
Materiella tillgångar totalt	101 060	113 569	113 830	116 225
Placeringar totalt	49 048	129 656	112 587	110 265
Bestående aktiva	153 363	246 206	229 312	229 035
Omsättningstillgångar totalt	20 163	22 717	21 440	22 580
Långfristiga fordringar totalt	66 306	4 339	4 519	4 907
Kortfristiga fordringar totalt	57 587	45 150	46 385	53 589
Finansiella värdepapper totalt	7 383	785	1 086	706
Kassa och banktillgodohavanden	8 273	12 760	16 824	20 994
Rörliga aktiva totalt	159 712	85 751	90 254	102 777
Aktiva totalt	313 075	331 957	319 567	331 812
PASSIVA				
Eget kapital totalt	122 481	142 746	134 813	137 567
Ackumulerade bokslutsdispositioner	36 322	35 176	34 937	34 419
Obligatoriska reserveringar totalt	166	39	39	274
Långfristigt främmande kapital totalt	80 415	82 567	73 196	78 651
Kortfristigt främmande kapital totalt	73 691	71 429	76 581	80 902
Passiva totalt	313 075	331 957	319 567	331 812

Tabell 2: Tillverkningsindustrins nyckeltal

Nyckeltal	2001 Industri				2002 Industri			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	255 756				303 574			
Omsättning i 1 000 euro	253 327				301 049			
Avkastningsprocent på investerat kapital	13,2	0,7	10,3	22,6	10,5	0,7	9,1	27,8
Skuldränta	4,3	1,8	3,6	5,0	3,5	1,8	3,2	4,6
Driftsbidrag i procent	12,9	7,1	11,9	20,2	11,5	4,8	11,7	21,9
Rörelseresultatprocent	8,7	0,3	5,1	13,9	7,5	0,2	5,0	12,4
Nettoresultatprocent	10,0	-1,9	2,6	10,0	6,4	-0,5	3,6	9,1
Personalkostnader i procent av omsättningen	16,9	9,6	21,8	34,6	15,6	9,5	23,9	37,3
Soliditet	53,4	18,0	43,5	65,6	52,2	24,5	45,1	65,2
Kassalikviditet	0,9	0,7	1,1	1,9	1,0	0,7	1,2	2,4
Balanslikviditet	1,2	1,0	1,5	2,4	1,3	1,1	1,5	2,8

4.2 Byggverksamhet

För år 2002 ingick 92 företag inom byggbranschen i bokslutsstatistiken. De företag som ingår i bokslutsstatistiken sysselsatte tillsammans ca 510 personer. Större delen av företagen är små företag med upp till fyra anställda. Byggbranschen stod för ca 6,5 procent av den totala sysselsättningen på Åland år 2001 och dess andel av BNP år 2001 var 3,9 procent¹⁰. Byggbranschen domineras av underbranschen ”uppförande av hus”.

Tabell 3 visar resultat- och balansräkningen för byggbranschen totalt. Byggbranschen har uppvisat en mycket kraftig tillväxt under åren 1999 till 2002. Omsättningen har ökat med ca 64 procent under denna tidsperiod, från ca 47 miljoner euro till ca 78 miljoner euro. Lönsamheten har dock sjunkit, mellan år 1999 och 2002 har räkenskapsperiodens vinst sjunkit med ca 11 procent. Även inom byggbranschen är det några få företag som står för en stor del av omsättningen, de sju största företagen står för mer än hälften av hela byggbranschens omsättning. Däremot har dessa företag inte lika stor del av vinsten, de sju största företagen står för ca 19 procent av räkenskapsperiodens vinst.

Tabell 4 presenterar de olika nyckeltalen för byggbranschen. En analys av nyckeltalen visar att byggbranschen är relativt välmående. De nyckeltal som visar resultatstrukturen har sjunkit sedan år 1999. Avkastningsprocenten på investerat kapital är god. Skuldräntan är riktigt bra. Driftsbidrag i procent är god, medan rörelse- och nettoresultatprocenten är nöjaktiga. Personalkostnaderna i procent av omsättningen är relativt låg. Soliditetsprocenten är mycket god, och den har ökat de senaste åren. Kassalikviditeten är också god, medan balanslikviditeten är tillfredsställande.

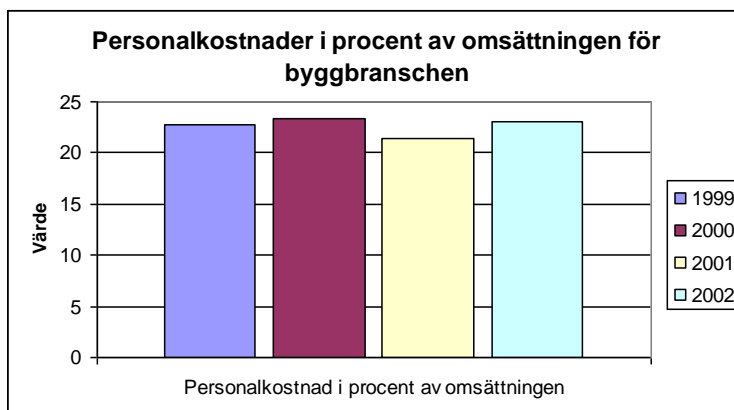
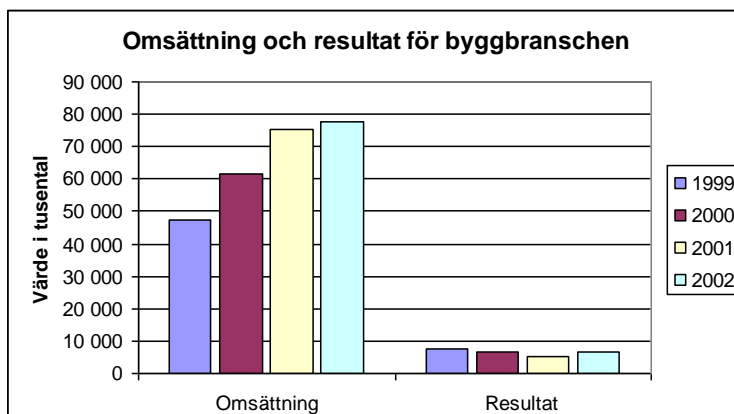
¹⁰ Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 3: Byggbranschens totala resultat- och balansräkning

	1999 Bygg	2000 Bygg	2001 Bygg	2002 Bygg
Antal företag	78	85	92	92
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	47 431	61 572	75 386	77 769
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	31	-142	322	392
Tillverkning för eget bruk	42	147	106	255
Övriga rörelseintäkter	414	450	589	470
Material och tjänster totalt	-25 103	-34 815	-46 462	-45 421
Personalkostnader totalt	-11 415	-14 329	-16 103	-17 939
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-1 777	-1 983	-2 090	-2 304
Övriga rörelsekostnader	-5 185	-5 640	-5 891	-7 161
Rörelsevinst (-förlust)	4 438	5 260	5 856	6 061
Finansiella intäkter och kostnader totalt	5 009	3 421	1 672	3 192
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	9 447	8 681	7 528	9 253
Extraordinära poster totalt	580	744	-248	-92
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	10 027	9 426	7 280	9 161
Bokslutsdispositioner totalt	90	-308	-183	-118
Direkta skatter totalt	-2 452	-2 635	-1 923	-2 251
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	7 665	6 482	5 175	6 792
	1999 Bygg	2000 Bygg	2001 Bygg	2002 Bygg
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	44	120	99	84
Materiella tillgångar totalt	11 415	12 915	14 541	14 654
Placeringar totalt	17 253	17 783	18 320	18 400
Bestående aktiva	28 713	30 817	32 960	33 138
Omsättningstillgångar totalt	9 462	15 420	15 004	12 126
Långfristiga fordringar totalt	114	8	132	152
Kortfristiga fordringar totalt	5 103	8 477	9 267	9 024
Finansiella värdepapper totalt	770	108	858	364
Kassa och banktillgodohavanden	4 893	6 900	5 018	6 349
Rörliga aktiva totalt	20 342	30 914	30 279	28 015
Aktiva totalt	49 054	61 732	63 238	61 153
PASSIVA				
Eget kapital totalt	20 185	23 574	26 083	27 156
Ackumulerade bokslutsdispositioner	1 280	1 560	1 825	1 821
Obligatoriska reserveringar totalt	20	25	98	177
Långfristigt främmande kapital totalt	7 684	7 351	7 312	7 090
Kortfristigt främmande kapital totalt	19 886	29 220	27 919	24 908
Passiva totalt	49 054	61 731	63 238	61 153

Tabell 4: Byggbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2001 Bygg				2002 Bygg			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	75 975				78 239			
Omsättning i 1 000 euro	75 386				77 769			
Avkastningsprocent på investerat kapital	17,0	11,1	27,1	52,5	20,9	14,6	31,7	57,2
Skuldränta	1,6	0,6	2,4	4,8	1,6	0,4	2,1	4,3
Driftsbidrag i procent	10,5	9,3	16,1	30,9	10,7	9,1	18,6	38,1
Rörelseresultatprocent	7,7	5,3	11,2	24,1	7,7	4,7	13,9	32,2
Nettoresultatprocent	7,4	3,4	8,3	19,0	8,9	4,3	9,3	27,1
Personalkostnader i procent av omsättningen	21,4	6,9	21,1	33,4	23,1	8,4	18,6	29,8
Soliditet	56,8	27,2	50,3	73,6	57,4	26,5	48,9	73,7
Kassalikviditet	1,1	1,0	1,4	2,7	1,1	0,9	1,7	3,1
Balanslikviditet	1,1	1,1	1,7	3,5	1,1	1,0	1,9	3,8

4.3 Handel (parti- och detaljhandel)

Handeln är uppdelad i parti- respektive detaljhandel. Partihandeln i undersökningen omfattar 71 företag och antalet sysselsatta uppgick till ca 340 år 2002. Större delen av företagen representerar den grupp som har noll till fyra anställda. Detaljhandeln i sin tur representeras i undersökningen av 154 företag, som tillsammans sysselsatte ca 750 personer år 2002. Även inom denna delbransch hade större delen av företagen mellan noll och fyra anställda.

Partihandeln stod för 2,5 procent av den totala sysselsättningen år 2001, medan detaljhandelns andel av sysselsättningen var 7,9 procent¹¹. Deras sammanlagda andel av BNP uppgick till 6,2 procent år 2001¹¹.

Resultat- och balansräkningen för partihandeln totalt presenteras i *tabell 5*, medan detaljhandelns resultat- och balansräkning presenteras i *tabell 6*. Både parti- och detaljhandeln erfar en tillväxt mellan åren 1999 och 2002. Partihandelns omsättning har ökat från ca 127 miljoner euro till ca 182 miljoner euro, en ökning med ca 44 procent. Samtidigt har även räkenskapsperiodens vinst ökat med nästan 55 procent. Även inom partihandeln är det några få stora företag som dominerar branschen, bland partihandelns 71 företag stod de tre största företagen för 49 procent av branschens totala omsättning. Samtidigt stod dessa tre företag för ungefär 17 procent av vinsten. Detaljhandelns omsättning har även den ökat mellan åren 1999 och 2002, men i lite långsammare takt. Omsättningen har ökat från ca 151 miljoner euro till ca 195 miljoner euro, en ökning med ca 28 procent. Lönsamheten har däremot enligt resultaträkningen vuxit i mycket snabbare takt, dock måste det klargöras att detta till sin helhet beror på ett företag som tagit emot en stor summa koncernandelar. Om man bortser från dessa koncernandelar, har lönsamheten vuxit marginellt.

De olika nyckeltalen för partihandeln presenteras i *tabell 7*, medan detaljhandelns nyckeltal presenteras i *tabell 8*. Både parti- och detaljhandeln har bra avkastningsprocent på investerat kapital, partihandeln har dock något högre siffror. Skuldräntan är även den god för båda delbranscher. Driftsbidragsprocenten borde inom handeln vara mellan 2 – 10 procent, och både parti- och detaljhandeln uppfyller detta mål, dock har båda delbranscher väldigt låga värden för driftsbidragsprocenten. Rörelseresultatprocenten är svag för både parti- och detaljhandeln. Detaljhandeln visar betydligt högre nettoresultatprocent än partihandeln, båda delbranscher har dock positiva siffror. Soliditeten är god för båda delbranscher, för detaljhandeln är värdena anmärkningsvärt höga. Kassa- och balanslikviditeten är nöjaktiga för partihandeln och goda för detaljhandeln.

¹¹ Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 5: Partihandelns totala resultat- och balansräkning

	1999 Partihandel	2000 Partihandel	2001 Partihandel	2002 Partihandel
Antal företag	70	76	67	71
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	126 779	160 863	161 372	182 460
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-19	452	1 441	-66
Tillverkning för eget bruk	0	0	35	0
Övriga rörelseintäkter	939	913	805	747
Material och tjänster totalt	-95 346	-126 720	-123 312	-135 183
Personalkostnader totalt	-9 868	-10 850	-12 123	-13 497
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 034	-2 167	-2 602	-2 749
Övriga rörelsekostnader	-14 221	-14 338	-17 645	-24 037
Rörelsevinst (-förlust)	6 229	8 153	7 970	7 674
Finansiella intäkter och kostnader totalt	280	-132	142	317
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	6 509	8 021	8 112	7 991
Extraordinära poster totalt	-1 202	-870	-911	557
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	5 307	7 151	7 201	8 547
Bokslutsdispositioner totalt	302	154	412	147
Direkta skatter totalt	-1 527	-2 070	-2 199	-2 369
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	4 082	5 235	5 414	6 326
	1999	2000	2001	2002
	Partihandel	Partihandel	Partihandel	Partihandel
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	313	184	1 519	2 259
Materiella tillgångar totalt	14 601	14 893	16 242	16 869
Placeringar totalt	9 161	7 422	7 525	9 186
Bestående aktiva	24 075	22 499	25 286	28 314
Omsättningstillgångar totalt	14 566	13 354	14 740	20 320
Långfristiga fordringar totalt	2 972	31	478	1 308
Kortfristiga fordringar totalt	12 466	20 158	22 311	25 097
Finansiella värdepapper totalt	3 345	374	146	795
Kassa och banktillgodohavanden	4 163	4 851	6 146	6 710
Rörliga aktiva totalt	37 489	38 769	43 822	54 230
Aktiva totalt	61 565	61 268	69 107	82 543
PASSIVA				
Eget kapital totalt	18 652	21 631	25 610	30 122
Ackumulerade bokslutsdispositioner	3 364	3 207	2 616	2 622
Obligatoriska reserveringar totalt	0	82	82	82
Långfristigt främmande kapital totalt	13 290	9 789	11 515	12 428
Kortfristigt främmande kapital totalt	26 258	26 559	29 285	37 290
Passiva totalt	61 565	61 268	69 107	82 543

Tabell 6: Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning

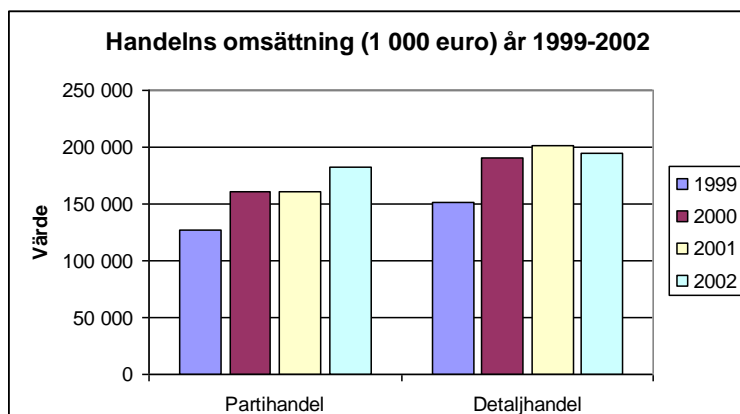
	1999 Detaljhandel	2000 Detaljhandel	2001 Detaljhandel	2002 Detaljhandel
Antal företag	149	162	164	154
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	151 439	189 924	201 748	194 550
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	1	0	0	21
Övriga rörelseintäkter	1 217	1 772	1 551	2 005
Material och tjänster totalt	-120 137	-150 475	-156 029	-149 860
Personalkostnader totalt	-14 956	-18 398	-19 998	-20 981
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-1 744	-1 961	-2 129	-2 221
Övriga rörelsekostnader	-9 891	-12 431	-17 468	-14 806
Rörelsevinst (-förlust)	5 928	8 431	7 679	8 709
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-750	-439	13 062	14 848
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	5 178	7 992	20 741	23 557
Extraordinära poster totalt	-100	-424	-52	-263
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	5 078	7 568	20 689	23 294
Bokslutsdispositioner totalt	231	160	159	7
Direkta skatter totalt	-1 178	-1 852	-46	-2 244
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	4 131	5 875	18 735	21 057
	1999	2000	2001	2002
	Detaljhandel	Detaljhandel	Detaljhandel	Detaljhandel
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	166	315	333	320
Materiella tillgångar totalt	19 590	23 277	24 393	25 574
Placeringar totalt	9 444	12 641	101 214	101 603
Bestående aktiva	29 201	36 232	125 939	127 497
Omsättningstillgångar totalt	16 557	19 982	20 280	19 912
Långfristiga fordringar totalt	6 447	4 942	5 242	13 515
Kortfristiga fordringar totalt	7 552	12 425	35 919	38 837
Finansiella värdepapper totalt	1 466	576	2 955	3 710
Kassa och banktillgodohavanden	4 116	5 195	6 820	5 939
Rörliga aktiva totalt	36 139	43 120	71 215	81 943
Aktiva totalt	65 340	79 352	197 155	209 440
PASSIVA				
Eget kapital totalt	17 450	24 569	128 079	143 739
Ackumulerade bokslutsdispositioner	4 354	4 488	4 332	4 172
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	19 662	21 366	31 817	32 276
Kortfristigt främmande kapital totalt	23 874	28 930	32 926	29 253
Passiva totalt	65 340	79 353	197 155	209 440

Tabell 7: Partihandelns nyckeltal

Nyckeltal	2001 Partihandel				2002 Partihandel			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	162 176				183 206			
Omsättning i 1 000 euro	161 372				182 460			
Avkastningsprocent på investerat kapital	18,0	2,6	17,0	32,0	15,8	6,4	16,2	28,4
Skuldränta	2,6	1,1	2,7	5,4	2,9	0,9	2,6	4,5
Driftsbidrag i procent	6,5	1,7	7,8	15,6	5,7	2,7	7,9	12,9
Rörelseresultatprocent	4,9	0,7	6,3	12,3	4,2	1,5	4,8	10,9
Nettoresultatprocent	3,6	0,1	3,6	8,4	3,1	0,2	2,9	7,6
Personalkostnader i procent av omsättningen	7,5	2,6	9,3	21,0	7,4	3,2	9,4	17,7
Soliditet	41,1	13,9	42,9	65,7	39,8	19,0	46,2	69,5
Kassalikviditet	1,0	0,6	1,2	2,0	0,9	0,7	1,2	2,2
Balanslikviditet	1,5	1,2	1,8	2,6	1,5	1,1	1,8	2,8

Tabell 8: Detaljhandelns nyckeltal

Nyckeltal	2001 Detaljhandel				2002 Detaljhandel			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	203 299				196 554			
Omsättning i 1 000 euro	201 748				194 550			
Avkastningsprocent på investerat kapital	12,6	2,3	13,6	25,1	12,7	5,5	14,9	32,3
Skuldränta	3,5	1,2	3,3	5,1	3,4	0,9	2,9	4,5
Driftsbidrag i procent	4,8	0,8	4,6	10,3	5,6	1,5	5,5	12,0
Rörelseresultatprocent	3,8	0,1	3,5	8,9	4,4	0,9	4,2	9,3
Nettoresultatprocent	9,2	-0,3	2,2	6,0	10,8	0,3	3,2	6,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	9,9	6,3	12,7	17,7	10,8	8,0	13,7	17,6
Soliditet	67,2	14,4	36,7	64,6	70,6	13,8	38,5	63,3
Kassalikviditet	1,5	0,3	0,8	1,6	2,1	0,3	0,6	1,5
Balanslikviditet	2,2	1,2	1,9	3,2	2,8	1,2	1,9	3,3

4.4 Hotell- och restaurangbranschen

I undersökningen omfattades hotell- och restaurangbranschen år 2002 av 77 företag. Större delen av dessa företag sysselsätter från noll till fyra personer. Antalet anställda uppgick till ca 365 personer år 2002. Branschen svarade år 2001 för ca 3,0 procent av den totala sysselsättningen på Åland och dess andel av BNP uppgick år 2001 till 1,8 procent¹².

Resultat- och balansräkningen för hotell- och restaurangbranschen totalt presenteras i *Tabell 9*. Hotell- och restaurangbranschen visar en svag tillväxt mellan åren 1999 och 2002, omsättningen har ökat från ca 26,1 miljoner euro till ca 26,9 miljoner euro, en ökning med drygt 3 procent. Även räkenskapsperiodens vinst har ökat sedan 1999, med ca 8 procent. Även om dominansen av de större företagen inte är lika märkbar inom hotell- och restaurangbranschen som inom de andra analyserade branscherna, så står ändå de två största företagen för ca 29 procent av branschens totala omsättning.

Trots att lönsamheten inom branschen hotell- och restaurangbranschen har minskat visar en analys av nyckeltalen presenterade i *tabell 10* att branschen fortsättningsvis har bra lönsamhet. Avkastningsprocenten på investerat kapital är hög, även om den minskat något sedan 1999. Skuldräntan är relativt låg. Driftsbidragsprocenten borde inom tjänstebanscher vara mellan 5 – 15 procent, och med 12,8 procent uppfyller hotell- och restaurangbranschen detta riktvärde. Rörelseresultatprocenten är nöjaktig medan nettoresultatprocenten är god. Personalkostnader i procent av omsättningen är för hotell- och restaurangbranschen höga, vilket beror på att branschen är mycket personalintensiv. Soliditeten för hotell- och restaurangbranschen är endast tillfredsställande, även om den har förbättrats något sedan år 1999. Kassalikviditeten är tillfredsställande och balanslikviditeten är svag.

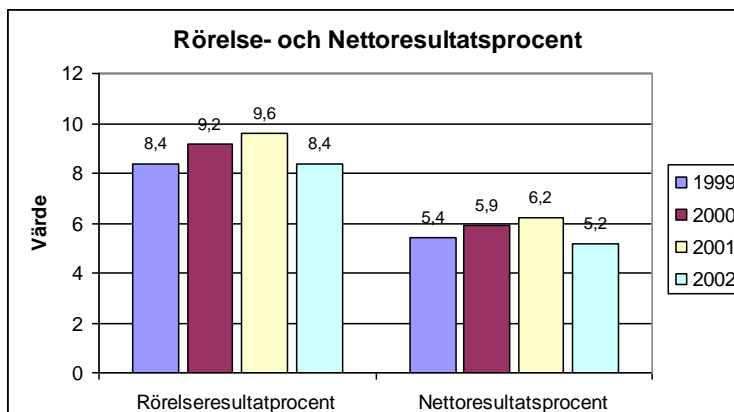
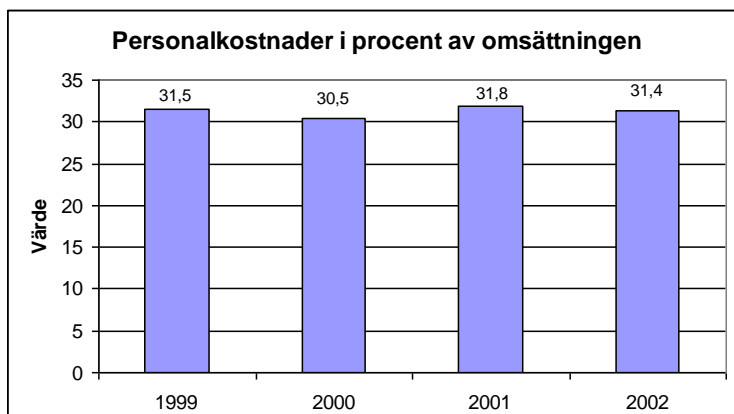
¹² Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 9: Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning

	1999	2000	2001	2002
	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang
Antal företag	66	74	73	77
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	26 117	27 610	26 480	26 935
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	1	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	331	312	384	571
Material och tjänster totalt	-8 691	-9 752	-8 552	-8 434
Personalkostnader totalt	-8 215	-8 409	-8 424	-8 470
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-896	-889	-1 031	-1 219
Övriga rörelsekostnader	-6 377	-6 295	-6 283	-7 077
Rörelsevinst (-förlust)	2 269	2 577	2 574	2 304
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-319	-535	-545	-502
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	1 950	2 042	2 028	1 802
Extraordinära poster totalt	-422	-405	-714	-242
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	1 528	1 637	1 315	1 560
Bokslutsdispositioner totalt	0	47	-65	10
Direkta skatter totalt	-421	-406	-356	-370
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	1 107	1 278	893	1 199
	1999	2000	2001	2002
	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang	Hotell-restaurang
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	364	485	494	477
Materiella tillgångar totalt	11 570	11 233	12 561	15 084
Placeringar totalt	895	1 096	1 443	1 520
Bestående aktiva	12 829	12 814	14 498	17 082
Omsättningstillgångar totalt	425	583	490	458
Långfristiga fordringar totalt	71	278	107	101
Kortfristiga fordringar totalt	1 775	1 512	5 079	1 815
Finansiella värdepapper totalt	25	125	0	37
Kassa och banktillgodohavanden	2 048	2 020	1 835	1 881
Rörliga aktiva totalt	4 343	4 518	7 511	4 291
Aktiva totalt	17 172	17 332	22 009	21 373
PASSIVA				
Eget kapital totalt	2 978	3 907	5 196	4 904
Ackumulerade bokslutsdispositioner	375	327	432	467
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0	1	0
Långfristigt främmande kapital totalt	9 606	8 577	11 759	10 251
Kortfristigt främmande kapital totalt	4 211	4 520	4 623	5 751
Passiva totalt	17 172	17 332	22 009	21 373

Tabell 10: Nyckeltal för hotell- och restaurangbranschen

Nyckeltal	2001				2002			
	Totalt	Hotell-restaurang		Övre kvartil	Totalt	Hotell-restaurang		Övre kvartil
		Undre kvartil	Median			Undre kvartil	Median	
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	26 864				27 505			
Omsättning i 1 000 euro	26 480				26 935			
Avkastningsprocent på investerat kapital	18,1	5,4	18,5	54,7	15,0	4,0	15,2	52,1
Skuldränta	4,4	2,5	5,0	6,7	5,4	1,7	3,8	6,0
Driftsbidrag i procent	13,4	10,0	23,7	42,7	12,8	5,1	18,6	38,0
Rörelseresultatprocent	9,6	5,6	17,0	26,9	8,4	2,4	13,3	24,1
Nettoresultatprocent	6,2	0,9	6,6	18,8	5,2	-0,6	5,5	18,8
Personalkostnader i procent av omsättningen	31,8	1,6	14,8	32,2	31,4	3,7	23,4	37,7
Soliditet	25,6	5,4	29,3	60,3	25,1	2,8	25,6	61,5
Kassalikviditet	1,5	0,3	0,8	1,7	0,7	0,2	0,8	2,5
Balanslikviditet	1,6	0,4	1,0	2,0	0,7	0,4	0,9	2,6

4.5 Transportbranschen (sjötransport och övrig transport)

Transportbranschen har indelats i två huvudgrupper, sjötransport och övrig transport. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i sjöfartsbranschen var 26 år 2002 och antalet anställda uppgick till ca 3 770. Större delen av företagen har antal anställda i storleksklasserna 0 – 4 samt 5 – 9, men branschen innehåller även tio företag som sysselsätter 35 personer eller fler.

De övriga transportererna, som omfattar land- och lufttransporter, stödtjänster till transport samt post- och telekommunikation, bestod av 38 företag år 2002. Dessa sysselsatte tillsammans ca 370 arbetstagare år 2002. Cirka hälften av företagen har noll till fyra anställda. Transportbranschen stod för 18,1 procent av den totala sysselsättningen år 2001, varav sjötransportbranschen stod för 12,0 procentenheter¹³. Transportbranschens bidrag till BNP utgjorde år 2001 41,8 procent, där sjötransporterna ensamma stod för 37,3 procent¹³.

Resultat- och balansräkningen för sjötransportbranschen totalt presenteras i *tabell 11*, medan den övriga transportbranschens resultat- och balansräkning presenteras i *tabell 12*. Både sjötransport- och den övriga transportbranschen har uppvisat en tillväxt mellan åren 1999 och 2002. Sjötransportbranschens omsättning har ökat från ca 591 miljoner euro till ca 635 miljoner euro, en ökning med ca 7 procent. De åtta största företagen står tillsammans för ca 96 procent av sjötransportbranschens sammanlagda omsättning, samtidigt står dessa företag för närmare 91 procent av vinsten. Den övriga transportbranschens omsättning har ökat från ca 39 miljoner euro till ca 52 miljoner euro, en ökning med ca 32 procent.

Sjötransportbranschens olika nyckeltal presenteras i *tabell 13*, medan den övriga transportbranschens nyckeltal presenteras i *tabell 14*. Avkastningsprocenten på investerat kapital är god för båda branscher. Skuldräntan är relativt låg för båda delbranscher. Driftsbidraget i procent samt rörelseresultatprocenten är mycket bra för båda branscher. Även nettoresultatprocenten är god för båda delbranscher. Både sjötransport- samt den övriga transportbranschen har mycket god soliditet. Sjötransportbranschen har mycket god kassa- och balanslikviditet. För den övriga transportbranschen är likviditeten lite sämre.

¹³ Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 11: Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkningar

	1999	2000	2001	2002
	Sjötransporter	Sjötransporter	Sjötransporter	Sjötransporter
Antal företag	24	25	29	26
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	590 504	632 177	641 002	634 615
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0	0	-3 417
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	3 908	2 236	9 723	3 153
Material och tjänster totalt	-149 051	-153 268	-155 691	-152 506
Personalkostnader totalt	-149 190	-152 817	-150 723	-136 254
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-41 184	-55 170	-47 880	-46 741
Övriga rörelsekostnader	-191 841	-212 088	-215 280	-232 550
Rörelsevinst (-förlust)	63 146	61 071	81 152	66 299
Finansiella intäkter och kostnader totalt	3 014	2 131	1 199	6 803
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	66 160	63 202	82 351	73 102
Extraordinära poster totalt	8 610	1 660	537	-978
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	74 769	64 862	82 888	72 124
Bokslutsdispositioner totalt	-19 553	-19 765	-7 648	-1 916
Direkta skatter totalt	-14 262	-13 413	-22 247	-20 758
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	40 955	31 684	52 993	49 449
	1999	2000	2001	2002
	Sjötransporter	Sjötransporter	Sjötransporter	Sjötransporter
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	1 066	857	730	713
Materiella tillgångar totalt	541 410	658 444	486 817	463 513
Placeringar totalt	53 460	52 248	55 872	58 020
Bestående aktiva	595 937	711 550	543 419	522 246
Omsättningstillgångar totalt	10 627	11 805	10 655	17 521
Långfristiga fordringar totalt	3 421	1 507	1 133	2 676
Kortfristiga fordringar totalt	45 027	51 358	62 464	75 581
Finansiella värdepapper totalt	19 948	14 841	22 009	13 107
Kassa och banktillgodohavanden	102 743	113 647	132 307	115 937
Rörliga aktiva totalt	181 766	193 157	228 568	224 821
Aktiva totalt	777 703	904 706	771 987	747 067
PASSIVA				
Eget kapital totalt	151 468	175 920	175 282	189 600
Akkumulerade bokslutsdispositioner	227 952	247 714	255 353	257 269
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	279 171	269 079	218 251	187 304
Kortfristigt främmande kapital totalt	119 112	211 994	123 101	112 894
Passiva totalt	777 703	904 706	771 987	747 067

Tabell 12: Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning

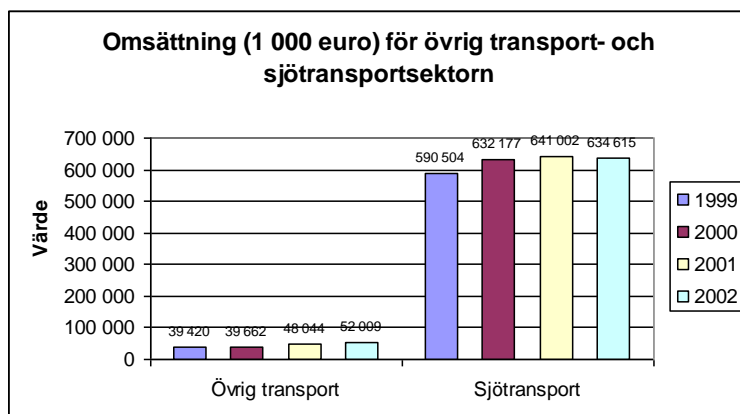
	1999	2000	2001	2002
	Transporter	Transporter	Transporter	Transporter
Antal företag	37	35	39	38
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	39 420	39 662	48 044	52 009
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	608	1 745	984
Övriga rörelseintäkter	948	773	928	308
Material och tjänster totalt	-15 885	-11 628	-14 802	-15 226
Personalkostnader totalt	-7 941	-9 861	-12 403	-12 626
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-3 168	-3 445	-4 107	-4 380
Övriga rörelsekostnader	-8 607	-11 259	-14 333	-14 941
Rörelsevinst (-förlust)	4 767	4 850	5 073	6 128
Finansiella intäkter och kostnader totalt	765	2 029	1 278	801
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	5 532	6 880	6 351	6 928
Extraordinära poster totalt	-554	-84	-407	-416
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	4 978	6 795	5 944	6 513
Bokslutsdispositioner totalt	-139	-993	-587	-455
Direkta skatter totalt	-1 237	-1 014	-1 429	-1 736
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	3 603	4 788	3 928	4 322
	1999	2000	2001	2002
	Transporter	Transporter	Transporter	Transporter
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	149	119	280	426
Materiella tillgångar totalt	22 056	22 191	27 023	26 809
Placeringar totalt	10 349	11 803	12 694	13 828
Bestående aktiva	32 554	34 112	39 998	41 064
Omsättningstillgångar totalt	1 112	291	554	615
Långfristiga fordringar totalt	758	408	461	514
Kortfristiga fordringar totalt	4 708	7 329	6 991	7 235
Finansiella värdepapper totalt	1 655	465	34	34
Kassa och banktillgodohavanden	3 032	4 356	4 773	4 769
Rörliga aktiva totalt	11 266	12 849	12 813	13 167
Aktiva totalt	43 819	46 961	52 811	54 231
PASSIVA				
Eget kapital totalt	14 299	17 515	20 186	21 327
Ackumulerade bokslutsdispositioner	5 614	5 886	6 536	7 030
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	13 745	12 855	12 220	12 637
Kortfristigt främmande kapital totalt	10 160	10 705	13 869	13 237
Passiva totalt	43 819	46 961	52 811	54 231

Tabell 13: Sjötransportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2001 Sjötransporter				2002 Sjötransporter			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	650 725				637 767			
Omsättning i 1 000 euro	641 002				634 615			
Avkastningsprocent på investerat kapital	12,0	1,2	9,8	30,5	10,0	0,8	9,2	18,6
Skuldränta	5,1	0,4	4,4	5,8	3,6	0,4	2,7	5,0
Driftsbidrag i procent	19,8	5,7	21,1	33,6	17,7	5,7	16,6	33,6
Rörelseresultatprocent	12,5	-0,1	7,2	18,5	10,4	-1,1	8,0	19,0
Nettoresultatprocent	9,2	-1,4	3,9	9,7	8,2	-2,3	5,5	17,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	23,5	14,6	23,4	42,6	21,5	9,9	21,8	51,2
Soliditet	55,8	18,7	42,3	68,7	59,8	34,5	47,7	76,4
Kassalikviditet	1,8	0,8	1,4	6,3	1,8	1,0	1,3	6,7
Balanslikviditet	1,9	0,8	1,5	5,5	2,0	1,0	1,3	10,1

Tabell 14: Övriga transportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2001 Transporter				2002 Transporter			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	48 972				52 317			
Omsättning i 1 000 euro	48 044				52 009			
Avkastningsprocent på investerat kapital	14,1	9,1	16,5	34,6	14,0	8,4	14,4	24,7
Skuldränta	3,3	0,6	3,3	6,4	3,2	0,0	2,5	4,8
Driftsbidrag i procent	18,7	12,7	23,9	50,1	20,1	9,3	23,1	46,7
Rörelseresultatprocent	10,4	5,4	13,0	30,3	11,7	4,3	12,5	31,3
Nettoresultatprocent	10,1	2,6	10,3	21,5	9,9	3,0	8,0	25,5
Personalkostnader i procent av omsättningen	25,8	11,2	22,1	43,3	24,3	14,0	22,7	36,9
Soliditet	52,1	23,1	44,3	77,8	53,6	31,5	50,7	68,0
Kassalikviditet	0,9	0,8	1,2	5,2	1,0	0,9	1,6	3,8
Balanslikviditet	0,9	0,8	1,3	5,2	1,0	0,9	1,6	3,8

4.6 Tjänstebranschen

Tjänstebranschen omfattar en rad olika företagstyper (se bifogad förteckning över näringsgrensindelningen), från uthyrning av fordon och maskiner till hälso- och sjukvårdstjänster. Antalet företag som ingår i bokslutsstatistiken uppgick år 2002 till 147. De sysselsatte tillsammans ca 500 personer och merparten av dessa företag har noll till fyra anställda. De anställda inom tjänstebranschen omfattade ca 23,7 procent av den totala sysselsättningen år 2001¹⁴. BNP för de berörda privata tjänstenäringarna uppgick till ca 4,3 procent år 2001¹⁴.

Tabell 15 visar resultat- och balansräkningen för tjänstebranschen totalt. Även tjänstebranschen har visat en stadig tillväxt mellan åren 1999 och 2002. Omsättningen har ökat från ca 41 miljoner euro till ca 53 miljoner euro, en ökning med ca 32 procent. Räkenskapsperiodens vinst däremot har försämrats väsentligt mellan åren 1999 och 2002. Faktum är att tjänstebranschen visar en förlust för åren 2000 och 2001. Det bör observeras att denna förlust nästan till sin helhet beror på ett enda företag, om man bortser från detta företags inverkan på resultatet skulle tjänstebranschens lönsamhet vara positiv.

Tabell 16 presenterar de olika nyckeltalen för tjänstebranschen totalt. Det bör direkt klargöras att ett fåtal företag inverkar väldigt kraftigt i negativ bemärkelse på samtliga nyckeltal för tjänstebranschen, utan dessa företag skulle samtliga nyckeltal vara tillfredsställande eller goda. Avkastningsprocenten på investerat kapital för tjänstebranschen är låg, men så länge värdet är högre än skuldräntan är situationen god. I det här fallet är skuldräntan lägre än avkastningsprocenten på investerat kapital. Driftsbidrag i procent är även det på en god nivå. Rörelseresultatprocenten är svag och nettoresultatprocenten är låg, men positiv. Tjänstebranschen har även väldigt hög personalkostnad i procent av omsättningen. Tjänstebranschen är dock en relativt personalintensiv bransch. Soliditeten för tjänstebranschen är god. Även kassalikviditeten är god, medan balanslikviditeten är tillfredsställande.

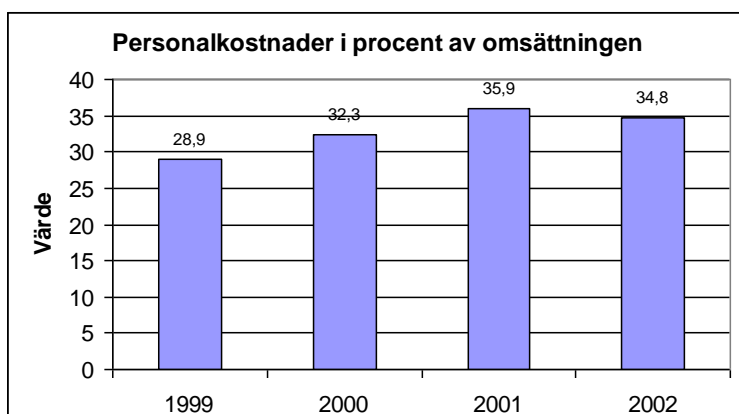
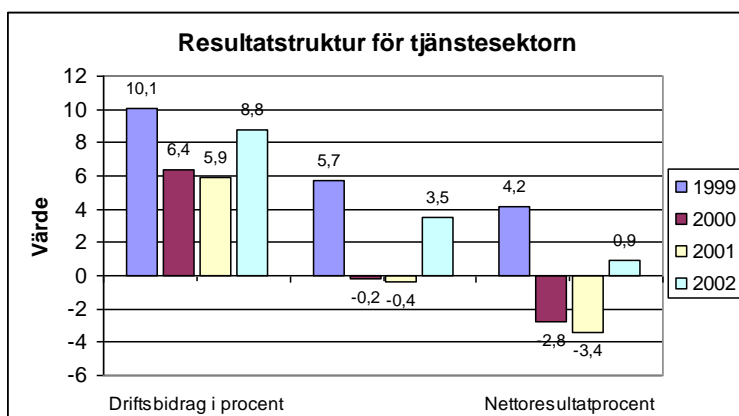
¹⁴ Slutliga siffror för år 2002 var ännu inte tillgängliga vid publicering

Tabell 15: Tjänstebranschens totala resultat- och balansräkning

	1999 Tjänster	2000 Tjänster	2001 Tjänster	2002 Tjänster
Antal företag	142	148	142	147
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro				
Omsättning	40 518	44 506	45 159	53 368
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	9	11	142	-1
Tillverkning för eget bruk	0	40	52	21
Övriga rörelseintäkter	1 298	715	948	1 037
Material och tjänster totalt	-16 230	-18 610	-17 621	-18 607
Personalkostnader totalt	-12 436	-14 391	-16 192	-18 582
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-1 888	-2 985	-2 932	-2 932
Övriga rörelsekostnader	-8 255	-9 391	-9 751	-12 423
Rörelsevinst (-förlust)	3 017	-104	-197	1 881
Finansiella intäkter och kostnader totalt	13	-165	-319	-364
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	3 030	-269	-516	1 517
Extraordinära poster totalt	293	380	308	342
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	3 323	111	-208	1 859
Bokslutsdispositioner totalt	-143	-74	-53	-439
Direkta skatter totalt	-789	-981	-1 045	-1 026
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	2 391	-943	-1 306	395
	1999 Tjänster	2000 Tjänster	2001 Tjänster	2002 Tjänster
BALANSRÄKNING i 1 000 euro				
AKTIVA				
Immateriella tillgångar totalt	392	2 731	2 051	2 873
Materiella tillgångar totalt	11 824	11 139	9 766	11 882
Placeringar totalt	2 270	2 616	3 275	7 932
Bestående aktiva	14 485	16 486	15 092	22 687
Omsättningstillgångar totalt	3 459	3 730	3 326	3 055
Långfristiga fordringar totalt	769	1 341	1 097	239
Kortfristiga fordringar totalt	3 624	7 988	6 941	8 190
Finansiella värdepapper totalt	795	184	185	344
Kassa och banktillgodohavanden	5 539	5 382	6 660	8 669
Rörliga aktiva totalt	14 186	18 624	18 210	20 497
Aktiva totalt	28 671	35 110	33 301	43 184
PASSIVA				
Eget kapital totalt	11 730	14 646	12 869	16 754
Ackumulerade bokslutsdispositioner	1 008	1 082	1 107	1 547
Obligatoriska reserveringar totalt	1	2	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	8 050	9 332	6 192	8 487
Kortfristigt främmande kapital totalt	7 884	10 049	13 133	16 397
Passiva totalt	28 671	35 110	33 301	43 184

Tabell 16: Tjänstebranschens nyckeltal¹⁵

Nyckeltal	2001 Tjänster				2002 Tjänster			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	46 107				54 405			
Omsättning i 1 000 euro	45 159				53 368			
Avkastningsprocent på investerat kapital	-4,2	2,4	18,1	43,9	4,6	4,9	19,2	33,3
Skuldränta	3,5	0,5	2,8	4,9	2,8	0,3	1,9	4,0
Driftsbidrag i procent	5,9	5,7	13,3	32,9	8,8	4,9	14,3	30,4
Rörelseresultatprocent	-0,4	0,8	8,5	23,8	3,5	1,1	7,9	24,1
Nettoresultatprocent	-3,4	0,1	5,7	18,9	0,9	0,5	5,0	16,8
Personalkostnader i procent av omsättningen	35,9	12,6	30,2	52,2	34,8	13,9	37,1	53,5
Soliditet	42,0	21,0	51,6	70,2	42,5	18,3	54,7	74,8
Kassalikviditet	1,8	0,8	1,4	6,3	1,1	0,5	1,5	3,4
Balanslikviditet	1,4	0,9	1,6	3,1	1,3	0,9	1,8	3,5

¹⁵ De stora variationerna i vissa poster i resultat- och balansräkningen samt i nyckeltalen förklaras till stor del av värdena för ett enskilt företag.

Bilaga: Näringsindelning enligt NI 2002

Indelning enligt de företagsgrenar som ingår i undersökningen (benämningen i rapporten inom parantes):

Tillverkning (Industri)

- 15: Livsmedels- och dryckesvaruframställning
- 16: Tobaksvarutillverkning
- 17: Textilvarutillverkning
- 20: Tillverkning av sågvirke samt varor av trä, kork och rotting, exkl. möbler
- 22: Förlagsverksamhet, grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
- 24: Tillverkning av kemikalier, kemiska produkter och konstfiber
- 25: Tillverkning av gummi- och plastvaror
- 26: Tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter
- 28: Tillverkning av metallvaror exklusive maskiner och apparater
- 29: Tillverkning av maskiner och utrustning
- 31: Tillverkning av andra elektriska maskiner och artiklar
- 33: Tillverkning av precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur
- 35: Tillverkning av andra transportmedel
- 36: Tillverkning av möbler och annan tillverkning
- 40: El-, gas och värmeförsörjning
- 41: Vattenrening och -distribution

Byggverksamhet

- 45: Byggverksamhet

Partihandel

- 50301: Partihandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon
- 51: Parti- och agenturhandel exklusive motorfordon

Detaljhandel

- 50: Detaljhandel och reparation av motorfordon, detaljhandel med drivmedel
- 52: Detaljhandel exklusive motorfordon, samt reparationer av hushållsartiklar

Hotell- och restaurangverksamhet

- 55: Hotell- och restaurangverksamhet

Övrig transport samt kommunikationer (Övrig transport)

- 60: Landtransport
- 62: Lufttransport
- 63: Stödtjänster till transport, resebyråverksamhet
- 64: Post- och telekommunikationer

Sjötransport

- 61: Sjötransport

Forskningsverksamhet, företags- och andra tjänster (Tjänstesektorn)

- 71: Uthyrning av fordon, maskiner och hushållsartiklar
- 72: Databehandlingstjänster
- 73: Forskning och utveckling
- 74: Andra företagstjänster
- 85: Hälso- och sjukvård, sociala tjänster
- 90: Miljöhygien
- 92: Rekreations-, kultur- och sportverksamhet
- 93: Annan serviceverksamhet

De senaste statistikrapporterna från ÅSUB

- 2003:1 Befolkningen 2001
- 2003:2 Bokslutsstatistik för företag 1999-2000
- 2003:3 Valdeltagandet 1999
- 2003:4 Inkvarteringsstatistik 2002
- 2003:5 Hysesstatistik 2003
- 2003:6 Kommunernas och kommunalförbundens ekonomi och verksamhet 2000-2001
- 2003:7 Löner för offentligt anställda på Åland
- 2003:8 Löner inom den privata sektorn 2002
- 2003:9 Befolkningen 2002
- 2003:10 Lagtings- och kommunalvalet 2003
- 2004:1 Valdeltagandet 2003
- 2004:2 Bokslutsstatistik för företag 1999-2001
- 2004:3 Varuhandelsstatistik 1999-2003
- 2004:4 Inkvarteringsstatistik 2003